

Székesfehérvár és Vidéke

Az újság a 130 éves múltú, azonos címmel megjelent napilap utódjaként a 2013-as Szent István Emlékév eseményeihez kapcsolódva jelenik meg.

Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi
KÖZLÖNY

Megjelenés:
minden páros héten, csütörtökön
Székesfehérváron
Ingyenesen terjesztve

A TARTALOMBÓL: Helyben történt - 2. oldal • Multidéző - 4. oldal • Szépirodalom - 6. oldal • Civilben - 7. oldal

... és megnyílt

A falak ugyanazok. Hetvenöt éve. Ugyanezek a falak látták azokat az ünneplőket, akik 1938. január 17-én összegyűltek itt, hogy ünnepélyesen megnyissák a Szent István Emlék-évet. És most ezek a falak látták azokat a fehérváriakat, akik a

2013-as Szent István Emlékév megnyitására gyűltek össze. Egy épület életében 75 év nem nagy idő, ha pedig a székesfehérvári Városházát nézzük, különösen nem az, hiszen már az 1700-as években is itt állt. Igaz, hogy mai formájában éppen 75 éve készült el, és ez a bizonyos terem is akkor készült el. Tehát egyidős az ünnepi évvel.

Most tehát ezek a falak újra ünnepelőbe öltözött fehérváriakat láttak, akik ennyi idő elteltével ismét emlékévet nyitottak. 2013. január 4-én délután négy órakor. A pulpiton természetesen a város vezetői, a megyés püspök, országgyűlési képviselők és Kövér László, az Országgyűlés elnöke. A teremben pedig a meghívottak ültek vagy éppen álltak. Hiszen zsúfolásig megtelt a terem. Az ünnepséget egy erre az alkalomra írt fanfár nyitotta meg a Hermann László Zeneiskola növendékeinek előadásában, majd a város énekkarainak közös előadásában gregorián

dallamok hangzottak fel, mégpedig a terem két oldaláról, a karzatról és a folyosóról. Ezt követően Kubik Anna Kossuth-díjas színművésznő szavalta el Gyurkovics Tibor „Nemzet” című versét, majd az Alba Regina Trió ünnepi műsorát hallhatták a résztvevők.

Az ünnepségen két beszéd hangzott el: Csurgai Horváth József, a 2013-as Emlékbizottság elnöke köszöntötte a résztvevőket, kiemelve, hogy „nekünk, fehérváriaknak a múlt ismerete különös kötelességünk, nekünk az államalapítóra és a városépítőre emlékezni feladatunk. Mi, székesfehérváriak nap mint nap tapodjuk lába nyomát, járunk a köveken, melyeket ő alapköül szánt az ország számára akkor, amikor a várost az ország metropolisává tette. A keresztény állam megalapítása oly elválaszthatatlanul forrt össze városunkkal, hogy 975 évvel később sem találhatjuk meg helyünket és a jövőbe vezető helyes utunkat, ha nem emlékezünk e múltra, örökségre” – mondta az elnök, majd felkérte a város polgármesterét, hogy nyissa meg az emlékévet. Cser-Palkovics András többek között arról beszélt, hogy „idén Székesfehérvár ismét megmutathatja, hogy Magyarország erős városa. Büszkén valljuk és hirdetjük, hogy a magyar nemzet történelmi fővárosában élünk. Tudjuk, hogy ez különös felelősséget is ró ránk. Ennek a felelősségnek a tudatos és büszke felvállalását jelenti az emlékév”, ami azonban „nem egy munkának a végcélja, hanem sokkal inkább a kezdete.

folytatás a 3. oldalon

Jótékony évkezdés

A rendezvény előtti sajtótájékoztatóján a polgármester örömét fejezte ki, hogy a jótékonyági vacsora kinőtte régi helyszínét, a Hiemer-ház báltermét, ezért az új helyszín

Egy eseményről sokféle módon lehet tudósítani. Lehet úgy, hogy a száraz tényeket mondjuk el, lehet úgy, hogy az elhangzó beszédeket idézzük fel, netán felsoroljuk a résztvevőket, fellépőket... és lehet úgy is, hogy személyes benyomásainkat, élményeinket is megosztjuk az Olvasóval. Nos, én mindenképpen utóbbihoz ragaszkodom. Mindig, de most különösen. Hiszen csak kívánni tudom mindenkinek azt az élményt, amiben részem lehetett a január 5-i jótékonyági estélyen a Magyar Király Hotelben. Mert ki ne lenne büszke arra, ha alkotá-

sát egy világhírű, köztiszteletben álló művész tolmácsolja egy rangos eseményen? Márpedig itt ez történt. A vendégek köszöntése során Miklósa Erika, az est háziasszonya és egyben egyik fellépője váratlanul felidézte egyik könyvem néhány sorát. Igen megtisztelő és megható pillanat volt ez, és remélem, hogy az a sok vendég, aki nemes szándékkal vett részt az estélyen, szintén átélte azt a boldog pillanatot, amiről a gondolat szólt. Mert bizony, igazán nemes volt a cél ezen az estén.

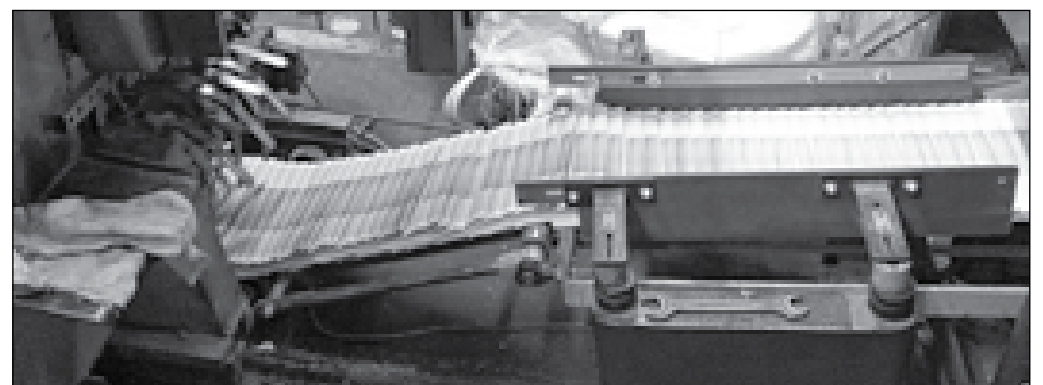
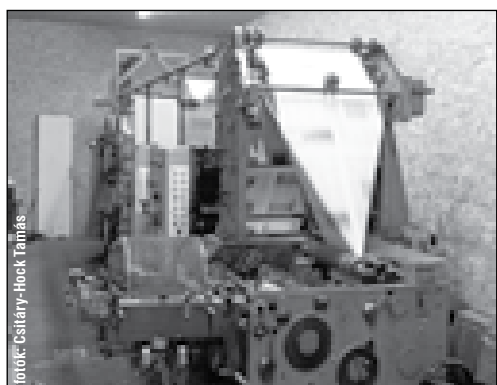
folytatás a 2. oldalon

Beindult a nyomdagép

Egészen pontosan december 11-én déltájban indult el az ALTO Nyomda rotációs gépe, amely a laikus számára lebilincselő gyorsasággal és módon ontja magából az újságokat. Jelen esetben a Székesfehérvár és Vidékét, amely sok-sok évtizedes álmom után ébredt fel ezen a napon. Hogy azután december 13-án sok érdeklődő jelenlétében mutatkozhasson be a városnak.

Természetesen, miként az apák, szerettünk volna ott lenni a születés, az újjászületés pillanataiban, hogy lássuk és megörökítsük őket. Az Olvasók, magunk és az utókor számára. És

meg is tettük. December 13-án pedig útjára indult lapunk az Olvasók felé. A Pátria Kávéházban Cser-Palkovics András polgármester üdvözlő szavait követően ismertettük lapunk célját és szellemiségét. Örömmel mondhatjuk, hogy már megjelenése előtt sokak érdeklődését keltette fel az újjászülető Székesfehérvár és Vidéke, amely írásaival többek között végigkíséri a 2013-as Szent István Emlékév eseményeit, valamint felidézi a 75 évvel korábban történeteket. Természetesen Székesfehérvár nem csak ebben az évben lesz fontos számunkra, de a továbbiakban is, és persze, nem csak a város, hanem annak lakói is.

Jótekonny évkezdés

folytatás az 1. oldalról

A második jótekonysági estély egyrészt a Dévai Szent Ferenc Alapítvány által novemberben megnyitott Szent Imre Iskolaház működését volt hivatott támogatni, másrészt az idei Szent István Emlékév köztéri munkáinak elvégzését.

Az est fővédnöke Herczegh Anita, Áder János köztársasági elnök felesége volt, aki személyesen is részt vett az eseményen. Köszöntőjében beszélt arról, hogy az estély „segít őszintén, nyíltan, álszemérem nélkül kérni. És persze jól adni. Összehozni a hiányt a többlettel, az elesettséget a tenni akarással.” Beszédében kiemelte, hogy „Csaba atyát ma már sehol a világban, ahol magyarok élnek, nem kell bemutatni. Ő egy igazi varázsló. Tökélyre fejlesztette a kérés tudományát. Tőle már egy mosoly is elég. Mi pedig pontosan tudjuk, hogy mindig égető probléma megoldására gyűjt.”

A többször is megszólított Bőjte Csaba munkájuk eredményét ismertette, példaként mesélt egy lányról, aki hányatott évek után került az alapítvány gondozásába, és most Brüsszelben egy Európai Parlamenti képviselő asszisztenseként dolgozik. Vagyis, munkájuk gyümölcsöző, és azt bizonyítja, hogy a reménytelennek

Az est fővédnöke Herczegh Anita, Áder János köztársasági elnök felesége

tűnő dolgok is valóra válhatnak, a mélyből is van út felfelé. És ebben kíván segíteni a fehérvári Szent Imre Iskolaház is annak a 25-30 gyermeknek, akik majd itt kapnak segítséget családjukkal együtt.

A város polgármestere, Cser-Palkovics András beszélt arról, hogy a karácsonyváró időszak hagyományosan színes rendezvényei után egy méltó évkezdő programot szeretett volna életre hívni Székesfehérvár. Mint mondta, ez sikerült is a Székesfehérvári Jótekonysági Estéllyel, amihez igen sok segítséget ad Miklósa Erika, aki háziasszonya és egyik fellépője az estélyeknek, és aki ismertségét felhasználva támogatja a jószándékú rendezvényt. A világhírű operaénekes beszélt arról, hogy mivel „nagyon jól sikerült a közös kezdeményezésünk, ezért minden évben én szeretnék a Székesfehérvári Jótekonysági Estély háziasszonya lenni.”

A színvonalas estélyhez színvonalas előadókat sikerült ezúttal is megnyerni, idén a népzene a jazzel ötvöző Tárkány Műveket hallhatta a közönség, valamint most is a Cserta Band(a) volt az est „házi-zenekara”.

Csitáry-Hock Tamás

Bőjte Csaba örömmel mesélt pártfoglaltjairól és a fehérvári intézményről, ahol segíteni tudják a nehézsorsú gyermekek életét

A Tárkány Művekkel közösen lépett színpadra Miklósa Erika operaénekesnő, aki az est háziasszonya volt

Az álmok elrepülnek?

Az érintettek bevonásával tárgyalt Székesfehérvár közgyűlése december végi ülésén a Börgöndre tervezett Alba Airport repülőtér beruházásról. A befektető és a város között kötött szerződés alapján tavaly júniusig kellett volna elkészülnie a repülőtérnek, ám a kivitelezési munkák sem kezdődtek még meg. Az önkormányzat március végéig folytatja a tárgyalásokat a befektetővel a lehetséges megoldásról.

A közgyűlés december 21-i ülésén megállapította a szerződésszegés tényét, és arról is döntött, hogy 2013 március végéig tovább tárgyal a befektetővel, ugyanakkor előkészíti a lehetséges jogi lépéseket is, amiről a tárgyalások után dönthet a testület. A befektető képviselője elmondta, hogy a gazdasági nehézségek miatt nem időszerű a projekt

megindítása, ezért további haladékat kérnek az önkormányzattól, ugyanakkor konkrét határidőt nem tudott kijelölni. Több képviselő trükközésnek nevezte felszólalásában a beruházó érvelését, és elfogadhatatlannak tartotta az általa előterjesztett legújabb megállapodás tervezetét, amely többek között jelentős mértékű iparűzési adókedvezményt is megfogalmaz. A sok kérdést felvető vitában Cser-Palkovics András polgármester azt a javaslatot fogalmazta meg, hogy idén március 31-ig folytassák a tárgyalásokat a befektetővel, ugyanakkor készítsék elő a jogi lépéseket is, mivel a város szeretné visszakapni a befektetőnek ingyenesen átadott területet. A testület végül ezt a javaslatot fogadta el, így a tárgyalások folytatódnak.

Cs-H T

Naptár gyermekrajzokból

Ünnepélyes keretek közt mutatták be a két ünnep között azt a 2013-as, gyermekrajzokkal illusztrált naptárt, amely tizenhét székesfehérvári diák alkotásainak felhasználásával készült el.

A rendkívül színes kalendáriumot Herczog Edit európai uniós képviselő irodájában adta át a 2012-ben Aranyember-díjjal kitüntette Barna Éva, az Európai Polgári-díjjal kitüntetett Róka Gyula és a Művészbemutató szaküzlet tulajdonosa, Segesdiné Takács Ildikó. A naptárban olyan székesfehérvári gyermeknek alkotásai láthatóak, akik részt vettek „A koronázó szabad királyi város – Székesfehérvár 2013” című rajzpályázaton. A pályázatot az Alba Regia Ifjúsági és Szabadidős Egyesület, a Székesfehérvári Álláskereső Egyesülete továbbá Székesfehérvár önkormányzata hirdetett meg. Róka Gyula, az ARISZ képviselője lapunknak elmondta, hogy szakértő zsűri válogatta ki azokat alkotásokat, amelyek bekerülhettek a közel 1500 példányban megjelenő végleges nyomdai változatba. A szervezőknek az a szándéka, hogy a naptárból küldenek az Európai Parlament képviselőinek és más közéleti személyiségeknek is.

Heiter Dávid Tamás

... és megnyílt

folytatás az 1. oldalról

A következő állomás 2022, az Aranybulla Székesfehérváron történő kihirdetésének nyolcszázadikévfordulója, hogy aztán méltón készülhessünk 1038 ezredik évfordulójára. Alkossunk programot ezekre az évforduló-

ra is, amelyek a mi életünkben ugyan messzi eseményeknek tűnnek, de egy történelmi városban a holnapot és a holnaputánat jelentik” – mondta a polgármester, aki ezzel megnyitotta a Szent István Emlékévet.

Az ünnepség a Romkertnél folytatódott, ahol már több százan váraoztak, és kísérték végig a kivetítőt az eseményeket, valamint azt a filmet, ami az 1938-as eseményeket eredeti felvételek segítségével idézte fel. Elsőként Kalmár Eszter Kata, a Kossuth Lajos Általános Iskola nyolcadik osztályos tanulója idézte fel az 1938-as székesfehérvári országgyűlésen megfogalmazott törvényt, amely Szent István emlékét ünneppé emelte, majd a Nemzeti Emlék hely és Kegyeleti Bizottság elnökhelyettesének köszöntője következett. „Itt állunk hajdani királyaink koronázó és temetkező templomának romjainál. Ezeket a romokat nem tudjuk már felépíteni, de hisszük

fénykép: Tóth Adrián

és reméljük, hogy tudunk olyan környezetet teremteni e romoknak, amelyekben lelkünk kiragadható korunk erkölcsi válságából” – mondta Gedai István, segítséget kérve ehhez az egyházi és világi vezetőktől.

Az eseményen Kövér László, az Országgyűlés elnöke is ünnepi beszéddel köszöntötte a 2013-as emlékévet és a székesfehérváriakat. Beszédében példamutató városként szölt Székesfehérvárról. Mint mondta, Fehérváron „ma

is sok olyan dolgot találhatunk, ami az egész ország számára példaként szolgál, és maga is hozzájárul a nemzet előrejutásához. Kötő emberek, példamutató családokat, nagyszerű közösségeket, sikeres vállalkozókat, keményen dolgozó munkásokat, a közösségért hazájukat elkötelezetten szolgáló honvédeket és köztisztviselőket, a köz sok más alkalmazottját, akik működtetik ennek a városnak az életét.”

Szavai után felavatták azt az oszlopot és zászlót, ami jelzi, hogy a Romkert, az egykori szent istváni bazilika számos magyar király koronázási és temetkezési helye Nemzeti Emlék hely. Az ünnepség zárásaként Kövér László házelnök, Spányi Antal megyés püspök, Cser-Palkovics András polgármester, Vargha Tamás honvédelmi államtitkár, Törő Gábor, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke, valamint Csurgai Horváth József, a 2013-as Emlékbizottság elnö-

ke Szent István sírjához vonult, ahol méceszt helyeztek el, majd négyszáz, fáklyát tartó fiatal idézett Szent István király Imre herceghez intézett intelmeiből. A Szent István Emlékév megnyitó ünnepsége a Himnusszal fejeződött be.

Hát, így zajlott a Szent István Emlékév megnyitása Székesfehérvárott 2013. január 4-én. És hogy miként zajlott 75 évvel korábban, arról a következő oldalon olvashat a tisztelt Olvasó.

Csitáry-Hock Tamás

Az ünnepi emlékév első gyermeke

Tavaly 2534 szülés zajlott a kórházban – tájékoztatta lapunkat Dr. Hagymásy László osztályvezető főorvos. Hozzátette, hogy az elmúlt 5 évben lényeges változás nem történt a születek számában. Évente átlagosan 2600 gyermek jön a világra, míg 10 évvel ezelőtt 2000 volt a jellemző. Az emelkedés azzal magyarázható, hogy a szülészeti osztály gyakorlati és személyi feltételei javultak az utóbbi időben. Más megyékből, sőt még Budapestről is érkeznek kismamák Székesfehérvárra szülni – mondta az osztályvezető főorvos, aki kiemelte: „Minden egyes születés izgalommal jár, szülvésztér éjjelén külön szurkolunk azoknak a kismamáknak, akik éjjel után hozzák világra gyermeküket. Az év első babájának köszöntése osztályunknak is a megújulást jelenti.”

fénykép: Cs-H

A 2013-as év első gyermeke Abaffy Áron Csaba január 1-jén 5 óra 30 perckor érkezett. Csaba a család harmadik gyermeke, 3640 gramm súllyal, 57 cm hosszúsággal, egészségesen jött a világra, és két fiútestvére várta otthon. A hagyományokhoz híven az év első székesfehérvári gyermekét a város nevében a polgármester köszöntötte. „Az ajándékcsomag mellett, szimbolikusan átnyújtottuk a 200 ezer forintos babakötvényt is, amelyet Csaba 18 évesen vehet majd igénybe. Fontos, hogy egységes és gondoskodó családban tudjanak felnőni gyermekeink, örömet látni, hogy a 2013-as Szent István Emlékév első szülöttje ilyen családba született – mondta el lapunknak Cser-Palkovics András Székesfehérvár polgármestere.

Heiter Dávid Tamás

... és ahogy akkor kezdődött

Magyarország népe a mult esztendőben jubileumot ült, hódolt és ünnepelt. Emlékét idézte Szent István királynak, a történeti magyar állam megalapítójának, nemzetünk legnagyobb államférfijának. [...] Az országos hódolatban előljárt Szent István városa. [...] Itt zajlottak le az ünnepi év legjelentősebb ünnepségei: emlékezések, gyűlések, kongresszusok. A nagy alapító halálának kilencszázadik évfordulójára lelkében és külső köntösében megújhódott ősi városunkból szállt szerte az országban a szózat Szent István királyról...

Ezen sorokkal emlékezik bevezetőjében Hóman Bálint a *Székesfehérvár ünnepi éve* című könyvben a Szent István halálának 900. évfordulójáról megemlékező 1938-as szent évről. Arról az évről, melyben számos olyan épület, szobor, festmény, műalkotás készült, amelyekre a mai napig büszkék lehetünk, és amelyek napjainkban is meghatározzák városunk arculatát. Arról az évről, amely számomra különösen nagy jelentőséggel bír: egyrészt mert a történelemnél csak kevés dolog érdekel jobban, másrészt a családom története egybefonódik Fehérvár 20. századi történetével és a '38-as eseményekkel is. Nézzük is gyorsan meg, hogyan vélekedett 1937. utolsó napján családom egyik legismertebb tagja, Székesfehérvár akkori polgármestere, dr. Csitáry G. Emil az előtte álló 1938-as esztendőről.

„A jövő év minden bizonnyal az országos érdeklődés előterébe fogja állítani Székesfehérvárt. Vendégszeretetünk, az érdekelt iparok felkészültségétől és megbízhatóságától függ, hogy az érdeklődés egy pár hónapig tartó szalmaláng, vagy pedig a város nagy lehetőséget nyújtó állandó forrása lesz-e? Ez uton is kérek tehát mindenkit: nyújtsanak segédkezet, hogy az idejövő vendégeink magyaros vendégszeretetre, tisztességes ellátásra és olcsó árakra találjanak, hogy kedves emlékekkel távozzanak s így minden propaganda iratnál százszor többet érő lelkes, propagálóivá váljanak ország és világszerte az ősi városnak. Az elkövetkező év még sok és nehéz munka elvégzését kívánja tőlünk, de bízom benne, hogy az ünnepi évünk nagy eseményeire mindenhol el tudunk készülni. A jelentős munkaalkalmak mindenki számára biztosítani fogják ismét a megélhetés lehetőségét, a mindennapi kenyeret s így hiszem, hogy ünnepi évünket a szociális béke, a nyugalom a testvéri érzés és az emelkedett szellem fogja áthatni. Ezt kívánom az új év küszöbén ezeréves fennállását ünneplő városomnak és minden egyes polgárának.”

Összefogásban és nehéz munkában nem volt hiány: a középületek megújultak, és polgármesteri felhívásra szinte minden magánház külsejét felújították, ami minden téren próbára tehetette a város polgárait. Ennek, és az egész évet végigkísérő emelkedett ünnepi hangulatnak köszönhetően valóban Székesfehérvárra figyelt az egész ország. Mindjárt 1938 elején, a január 17-én rendezett dísz-

Az 1938-as szent év ünnepi megnyitója. Középen Hóman Bálint, akkori kultuszminiszter áll

közyűlés alkalmából, melyen hivatalosan is megnyitották a Szent István Emlékét. Az eseményről az Uj Fehérvár terjedelmes, négyoldalas cikkben számolt be.

„Felejthetetlenül szép, felemelő és nagyszerű volt Székesfehérvár országraszóló ünnep, amellyel hétfőn a törvényhatósági bizottság díszközgyűlése keretében megnyitották a Szent István jubileumi esztendőt. A város lobogódiszt öltött s délelőtt 10 órakor az emberek százai töltötték meg a püspöki katedrálit, ahol Shvoy Lajos megyéspüspök ünnepélyes szentmisét és szentbeszédet mondott. [...] Úgyancsak istentiszteletet tartottak az ünnepi nap délelőttjén Székesfehérvár valamennyi templomában. Délután öt órakor folyt le a törvényhatóság díszközgyűlése a városháza pazarul berendezett új közgyűlési termében. A városháza régi kapuozlopaít örökzöld füzérekkel díszítették fel s a kapu felett Székesfehérvár piros kék és a nemzet piros fehér zöld lobogóit lengeti a szél. A vendégek és a bizottsági tagok meghatódva lépnek a gyönyörű terembe...”

A díszközgyűlés fontosságát jelzi a jelenlévő magas rangú méltóságok és köztisztviseltek álló polgárok névsora, kik közül talán a legismertebbek; Shvoy Lajos megyéspüspök, gróf Széchenyi Viktor főispán, dr. Csitáry G. Emil polgármester és végül, de nem utolsósorban Hóman Bálint kultuszminiszter, a 20. század egyik legkiemelkedőbb magyar történésze. Mielőtt a díszközgyűlés elkezdődne, nézzünk körül a frissen átépített és pazarul megtervezett közgyűlési termében, amely magát az újságíró is ámulatba ejtette.

„Mindenki elragadtatással szemléli a gyönyörű terem látnivalóit. Az elmöki emelvény mögött falba építve Árpád fejedelem és Szent István kőbe faragott szobrai, az erkély alatt Horthy Miklós kormányzó életnagyságú olajképe, ezzel szemben a terem dísz, ékessége: Kontully Béla remek freskója az aranybulla Székesfehérvárott történt kihirdetéséről. A freskó alatt van a falraillesztett feszület. Egyebütt mindenütt, ahol csak valamicske hely is maradt a falon: a város multjának, az itt történt országos eseményeknek rövid leírása. Melyik királyt mikor koronázták meg ebben a városban, vagy mikor temették el itten. Végigsorolják a feliratok a Székesfehérvárott tartott országgyűlések idejét s még annyi dicsőséges és feledhetetlenül nagyszerű, majd szomorú dátumot...”

Örömmre szolgál, hogy kisebb változtatásokat leszámítva ma is így néz ki ez a terem. Az Ohmann Béla által faragott Árpád vezér- és Szent István-szobrok, Kontully Béla remekműve, és a nemrég újra festett falfeliratok is a '38-as állapotokat idézik. Akárcsak az 1938-ban zsúfolásig megtelt karzat, ahonnan a vendégek ünnepi hangulatban nézték a bizottsági tagok bevonulását.

„Néhány perccel öt óra után zúgni kezdnek Székesfehérvár harangjai. A Prohászka harang érces hangja erősen behallatszik a terembe. Végig délszaki növényekkel díszített pazarlépcsőházon most jönnek fel Hóman Bálint kultuszminiszter, Shvoy Lajos megyéspüspök, gróf Széchenyi Viktor főispán, dr. Csitáry G. Emil polgármester... Dübörgő éljenzés zug fel a teremben, majd

a várakozás csendje üli meg a lelkeket. Mikor mindenki elhelyezkedett, a fotóriporterek magnéziumpuskái kezdenek pattogni, villogni. Egyébként az egész díszközgyűlés alatt aligha telt el egyetlen perc a fotográfus masinák csettenése nélkül. Hiába, nagy esemény volt a Szent István év székesfehérvári megnyitása: nem volt pesti lap, képügynökség, amelyik ne küldötte volna le az emberét a díszközgyűlésre. Most szólásra emelkedett gróf Széchenyi Viktor főispán...”

A főispán beszéde után dr. Csitáry G. Emil szólalt fel, őt követte dr. Kaltenecker Viktor felsőházi követ, majd Hóman Bálint szónoklata zárta a sort. Furcsa számomra, hogy az egykorú beszámolók csak a hosszú, terjedelmes és néha kicsit már túlzó beszédeket említik, szemben az ide, 2013-as emléket megnyitó díszközgyűléssel, ahol számtalan zenei és prózai előadással próbálták emelni az ünnepi hangulatot. Persze az ünnepi hangulat 1938-ban sem hiányzott, hiszen miután a díszközgyűlés véget ért, igen nagyszabású bankettre invitálták a vendégeket.

„A Szent István évet megnyitó ünnepség befejező része volt a Szent István teremben este 8 órakor kezdődött 400 terítékes bankett. Itt az első felköszöntőt gróf Széchenyi Viktor főispán mondotta a kormányzóra, majd Shvoy Lajos megyéspüspök emelkedett szólásra s a jelenlévőket valósággal magával ragadta szónoklatával. [...] beszédét, amely a székesfehérvári Szent István évet megnyitó ünnepség befejező aktusa volt, hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapsal köszönte meg az ünneplő közönség.”

Csitáry-Hock Dávid

AZ ALBA CIVIL MÉDIA SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET A NON PROFIT SZERVEZETEK PARTNERE

Kedvezményesen vállaljuk adásminőségű rádiós spotok, televíziós referencialemelek, PR cikkek, honlapok, hirdetések, kiadványok, arculatok, kiállítási standok, roll up-ok elkészítését és kivitelezését.

8000 Székesfehérvár, Tobak utca 17. • Tel.: 22/781-030; Mobil: 06-30/537-9325 • E-mail: albacivilmedia@gmail.com • www.acmedia.hu

Így emlékeztek ők...

Az 1938-as ünnepi év krónikája másképpen

Különös élethelyzet, ha valaki a 2013-as ünnepi évre készülve egy másik, az 1938-as Szent István-év tanúinak, egykori vagy szerencsés esetben még köztünk élő fehérvári polgároknak a szavait visszaidézheti. Én most így jártam. Az elmúlt évszázad végén sokat beszélgettem idős fehérváriakkal az 1930-as évek eseményeiről. Emlékeiket, tapasztalataikat és adomáikat felhasználva készülök most a rendhagyó krónikára. A 2013-as ünnepi év folyamán az 1938-asra, a modern nagyváros születésére és kedves egykori polgártársainkra is emlékezhetünk. Néhány megjelent írás részleteit is segítségül hívom majd, s nem titkolt célom, hogy az év folyamán a kevésbé jelentős eseményekre, elfeledett körülményekre, már nem álló objektumokra, ruhákra, hangokra és adomákra is emlékezhessünk.

díszközgyűlésén mások a Hamupipőkéből tündérkirálynő párhuzamot használták. Használóan fogalmazott az 1938-ra vonatkozó Székesfehérvári Naptár cikkírója is, amikor a fejlődést így foglalta össze: „Dunántúlnak három évtizeddel ezelőtt még szurtos-lompos hamupipőkéje királynői ékességgel viaskodik az elsőségért fejlődésükben nem háborgatott nyugati testvér-városokkal.”

Csitáry polgármester érdeméért a korszak neves építész, dr. Kotsis Iván (1889-1980) szakszerűbben fogalmazta meg a változást, mint a mesebeli utazó. „Székesfehérvárt az azelőtti poros és tipikusan vidékies állapottól nemcsak az ország legelső városainak sorába emelte, de ezen túlmenően belőle városrendezése, technikai, kulturális és művészi kiépítése, valamint a múlt hangulatának okszerű átmentése tekintetében

illetve a polgárok befolyó adóját használták fel. Központi támogatást vettek igénybe a nagy kiemelt beruházásokhoz: ebből készült a romkert feltárás és az emlékhely kialakítása, a Szent István-szobor pedig egyenesen a „nemzet ajándéka” volt Szent István városa számára.

A nagy rendezési folyamat élén Kotsis Iván és Schmidl Ferenc építészek álltak, hozzá Hóman Bálint révén állami fejlesztési pénzeket kaptak. Egyáltalán a város vezetése, a modern jobboldal összefogásával most jó kormányzati támogatással dolgozhatott. Városfejlesztő programját a nemzeti célokhoz kapcsolta. Nem csupán az országalapító szent királyhoz, hanem ahhoz a szerephez is, amelyet a város a Nemzeti Hadsereg fővezérletének székhelyeként 1919 őszén betöltött. Ezzel sikerült feledtetni a legitimista

ügy szolgálatába, hogy még bokros teen-dőit is félretéve szolgálta annak fényesebbé tételét. Senki nem tudott úgy elmenni a Romkert mellett, hogy meg ne állt volna egy percre és kihúzza derekát büszkén nézve, hogy ezek a kövek látták és befogadták nagy királyainkat.”

Molnár Tibor (1904-1990) a város egykori főmérnöke még 83. életévében is azt vallotta: „Minden utcában otthon vagyok”, ahogy ez volt egy vele készült riport címe is. Egy másik hírlapi hozzászólásában, 1987-ben arra intette olvasóit, hogy „szeressük jól Székesfehérvárt!” Ő is az emlékekből indult ki, melyek ehhez a városhoz kötik. A Fejér Megyei Hírlap 1978-ban készített vele interjút, amelyben így vall emlékeiről: „Szerencsésnek tudhatom magam, most a tanúságtételről, hogy csaknem nyolc évtizedes emlékeim vannak a városról, még abból az időből, amikor a Hosszúsétatéren valóban sétáltak, a Sóstón fürödni lehetett, a Városház-téren, a Széna-téren még piac volt, a tömegközlekedés a fiakkerek és szekerek közt gyalog járt, a csatornák egy része még befödetlen.” Molnár mérnök úr nem csupán mérnöki munkájával, életművével, hanem papírra vetett, eddig kiadatlan visszaemlékezéseinek és gondosan rendezett fényképeinek gazdag tárházával ma is vezetünk az emlékek idézésében.

Dr. Ármos István igen szívesen beszélt erről a korról és erről a városról. Tehette, mert bár teljesen benne élt, egy kissé mégis kívülről látta. A családja ugyanis nem fehérvári, s ő maga nem is a városi adminisztrációban dolgozott, hanem a megyénél. Ugyebár, ez mégiscsak más. „A vezetői négyes fogatot mi fiatalok csak a „Csi-Csi-Ka-Ka” névvel illettük, amivel Csitáry, Csikós, Kaltenecker és Karl nevére utaltunk. Ők voltak a város valóságos és háttérben álló vezetői. Székesfehérvárnak ügyes politikája volt, hogy kultuszminiszterekre, előbb Klebelsbergre, majd Hómanra épített (ám ez később kétségtelenül megboszulta magát). A városnak még az is sokat számított, hogy Hómannak „olcsó volt a képviselősége”, nem volt ellenpártja. Hóman idejében itt már csak a „Hóman-párt” létezett.” Kaály Nagy Lídia más személyekkel emeli ki a város vezetőit: „Csi-Csi-Kalt-Ei, ezek vezették a várost, azaz, Csitáry, Csikós, Kaltenecker és Eisenbarth.”

A főbb szereplőket tehát a városi közgondolkodás is ismerte, és így meg is örökölte számunkra.

Demeter Zsófia

A Szent István Király Múzeum igazgatója

A felvétel még a belváros átépítése előtt készült, a kép közepén jól látszik a Szigethy-ház, amit a Hősök tere kialakítása és a Városháza átépítése kapcsán bontottak el

2000-ben arra kértek, határozzuk meg: kiket ábrázol a városházi Aba-Novák falfestmény. Frigyk Katalin kolléganőm a könyvészeti adatokat, én pedig baráti körként fehérvári adatközlőimet vittem el a helyszínre. A hetven év körüli átlagéletkort meghazudtoló élnkséget vittünk a Városháza csendes folyóárá, annyira, hogy utóbb kiszóltak valamelyik irodából: Csendesebben! Hát most elmondom, amit tőlük tanultam.

1938-ban Szent István király halálának 900. évfordulóját nemzetünk és egész Európa nagy pompával ünnepelte. Sok fény vetült a szent városára és megyéjére, Székesfehérvárra és Fejér megyére.

Az 1938-as Szent István év egész előkészítő korszakát „fehérváriasan” Csitáry-éraként szokás emlegetni. Ebben az időben alakult át a város modern nagyvárossá, s ezen fejlődésnek külsődleges jegyeit ámulva nézték az ide érkezők. Szarka Géza és Láng István az ünnepi évet összefoglaló könyvének elején szó esik az ismeretlen vendégről, aki „kiszállván a vonatból, az állomás előtti új térről sietve visszafordult és vissza akart ülni vonatába, mondván: —Eltévedtem kérem. Én Székesfehérvárra akarok utazni!”

A mesés történet bizonyára mesebeli utazója azonban pontosan fogalmazott: a figyelő tekintet valóban lényeges változásokat láthatott. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének

olyan mintavárost alkotott, amely a nyugati kultúrországok városaival is könnyen felveszi a versenyt.”

Csitáry Emil polgármester kiegyensúlyozott gazdálkodással és egyben szigorú takarékos-sággal teremtette meg az építkezések városon belüli társadalmi támogatottságát: a lakosságtól az egyházmegyéig, a megyei adminisztrációtól a hadseregig mindenkit megnyert, hiszen mindenki a nemzeti gondolat ünneplését és saját érdekei megvalósulását egyszerre látta a tervekben. A városban lévő szervek saját épületeiket is felújították a nagy ünnepségekre. Csitáry nagyon sokat tett azért, hogy programját ellenzékével is elfogadtassa, s minden erőt a városfejlesztésre koncentráljon. Jellemző, hogy polgármestersége idején nem fordult elő, hogy a közgyűlésben támadás érte volna a várospolitikát.

Fontos megfigyelnünk, hogy a koncepció végrehajtásakor már létezett a városfejlesztésről és az építésügyről országos szabályozás (az 1937. évi VI. tc.), amelynek szellemében, illetve végrehajtási utasítása alapján fejeződtek be az átalakítások, s amelyre utóbb az 1940-ben kidolgozott városfejlesztési program épült.

A város anyagi erejét a belvárosi rekonstrukcióra fordították. Az utcák, terek rendezésére, a strand területének és a Sárgaföldes dűlőnek rendezésére az ínségmunkákra átutalt központi kormányzati támogatást,

bélyeget, s ennek látványos következményei lettek.

Ma is fontos emlékezni erre a korra, az egyikre, amely felmutatott valamit a régi dicsőségből, valamit, amit a saját hasznára is tudott fordítani, amiből erőt meríthetett. Adatközlőm, dr. Kulcsár Jánosné nagyon szépen fogalmazta meg 1938 eufóriáját. „Ez a konok, ezer hibával megvert Székesfehérvár és népe, oly egy akarattal állott a szent

Régi képek kerestetnek

Felhívást tett közzé a székesfehérvári Szent István Király Múzeum, amivel az 1938-as ünnepi év eseményeit és az 1988-as év Szent István ünnepeit megörökítő fotókat kívánja gyűjteni. A családi fotóalbumokból és gyűjteményekből olyan fényképeket vár a múzeum, amelyek 1938-ból a Szent Jobb érkezését, a vitézavatást, Prohászka püspök újratemetését, a tanügyi kiállítást, a levante ünnepet és más, kisebb publicitást kapott eseményeket örökítették meg. Az 1988-as évből egyebek mellett az augusztus 20-i székesfehérvári országos ünnepség, a körmenet, az ünnepi irodalmi műsor és a Deák Gyűjtemény megnyitásának felvételeit várják ez év március 31-ig.

A legjobb fényképeket a Fekete Sas Patika-múzeumban nyíló kiállításon mutatják be. Az intézmény örömmel veszi az eredeti fényképeket is, de igény esetén a fotó lemásolását követően az eredetit visszajuttatja tulajdonosának. A legértékesebb fotókat felajánlók múzeumi kiadványokat kapnak segítségükért. A fotókat Bányai Balázs gyűjti a Szent István Király Múzeumban.

A felajánlásokat a banyai.balazs@iif.hu e-mail címen, illetve a 06-22/315-583 telefonszámon várják. A beküldők és a múzeum jóvoltából a gyűjtésnek a Székesfehérvár és Vidéke is részese lehet, hiszen a beérkező képekből lapunk folyamatosan közzé tesz néhányat ízelítőül.

Sobor Antal 80. évére

Vannak írók, akik különös erővel tartoznak egy városhoz, egy tájhoz, egy régióhoz. Úgy hoznak létre egyetemes érvényű műveket, hogy közben el se tudják képzelni, hogy máshol éljenek.

Fehérvárnak is vannak ilyen írói, költői. Nagyjából egy időben kötődtek a királyi városhoz Takács Imre, Kalász Márton és Sobor Antal. (Másokat is említhetnék, de most nem a hosszú névsor a lényeg.) Közülük talán Sobor az, aki személyes sorsában és írásaiban is folyamatosan érzékeltette e vonzódást. A prózában a kortársai közül még Jávor Ottó volt az, aki kedves városáról, a művekben Csikvárról írt oly sokat, ahonnan a legtöbb élményt merítette.

jelentőségű mű. Egyből a kortárs magyar epika élvonalába emelte a szerzőt. De nem fővárosi csillogás követte ezt a fontos pillanatot, hanem a vidéki városban eltöltött pedagógusi és írói évtizedek. A maguk előnyeivel és hátrányaival. Egy rendkívül szerény ember tudatosan épülő pályájának lehettünk tanúi.

A *Hosszú háború* és a *Perelf, Uram* c. regények magasáig vezetett ez az út, s közben más regények és novelláskötetek jelezték, hogy kiváló tehetségű alkotóról van szó, aki szerves része lett Székesfehérvár kulturális és irodalmi életének. Amikor még nem volt Árgus és Vörösmarty Társaság, akkor is. Amikor megszűnt az Árgus, és megszületett a Vár, akkor

A nyolcvan esztendővel ezelőtt született, és közel három éve halott Sobor Antal íróként és középiskolai tanárként is maradandót alkotott. Hogy a tanárságáról is szó essék: volt idő, amikor a Vasvári Pál Gimnáziumban olyan kollégákkal tanította a magyar nyelv és irodalmat, mint Román Károly és Mohácsy Károly. Micsoda nevek! A tudós tanártípus megtestesítői. És mindhárman tágabb összefüggésben is tanítottak, a Németh László-i értelemben. Közülük Sobor Antal szépírói pályája igencsak fényesen indult. A hatvanas évek elején országos feltűnést keltett elbeszélése, az *Éjjel hazamentek a katonák* ma már irodalomtörténeti

is. És volt műterme a Szent István Művelődési Házban, hiszen öregedő emberként visszatért ifjúkora kedves foglalatosságához, a képzőművészethez. Kiállításain gyönyörködhettünk képeiben.

És élvezettel olvastuk naplójegyzeteinek kötetait, amelyekben egy gondolkodó és érzékeny író rögzítette reflexióit. A fehérvári panelből vagy éppen az akarattjai kertből. És élvezhettük társaságát, ravaszka mosolyát, tiszta emeberségét. A József Attila-díjat még idejében megkapta.

Nagyon hiányzik köreinkből.

Bakonyi István

Sobor Antal: A kis repülő

Délután az óvoda vaskerítésénél egy ballonkabátos férfi áll. Talán egy korán jött apa, aki most vár, elnézegeti a gyerekeket, amint a késő őszi napfényben az udvaron nyüzsögnek, de a maga gyerekét hiába keresi közöttük, nem ebben a csoportban van.

Fehér kabátos, fiatal óvónő jár föl-alá az udvaron.

Egyszer csak tapsolni kezd.

– Sorakozó! Egy-kettő...

A gyerekek, szőkék, barnák, feketék, fiúk és lányok gyorsan libasorba állnak.

– Zárkózz fel! – vezényel újra az óvónő, és korához, testalkatához képest igen hangosakat tapsol, a csattanások keményen verődnek vissza az óvoda faláról.

– Felzárkózol gyorsan egymás mögé! Ne beszéljess! Még közelebb! Egy-kettő... Szorosan egymás mögé!

A ballonkabátos a kerítésen kívül elmosolyodik. Ez a taps, ez az erélyes vezényszó, amely csak egyes szám második személyű fölszólítást ismer, a régi, kefehajú, zord és peckes tornatanárookra emlékezteti. Az óvónő azonban kedves, hosszú hajú, csinos és törekeny teremtes. Vajon miért akar mégis valami tagbaszakadt zordság lenni itt a kicsinyek között?

Idepillant. Látszik, zavarja az idegen, aki egy ideje bebáméskodik a kerítésen. Ettől még pattogóbb lesz, éles torokhangon kiált:

– Kezeket oldalsó középtartásba, fel!

Az apróságok nyújtják a karjukat kétoldalt. Türelmesen várnak. De egyik-másik aztán már pihentet is, le-leereszti a karját.

– Tartod a kezed! – észleli a turpisságot az óvó néni. – És takarás, igazodás!

Kétségtelen, a sor egyenesebb is lehetne. Mozgás, imbolygás is van, terepere is folyik.

– Nem beszélünk! – kiáltja el magát mérgesen a lány, mert minden lazasságot észlel.

A ballonkabátos már megint mosolyog. A mindenre kiterjedő többes számon mosolyog. Hiszen ez neki is szólhat: nehogy megszólaljon! Persze, a kijelentő mód – hogy nem beszélünk – már kész tény. Csak magára a beszélőre nem vonatkozik. Mert ő beszél.

– Rám figyelsz! – harsan az újabb utasítás, mert a gyerekek is fölfedezték a kerítésnél állót, fejüket arra fordítják, egyre csak őt nézik.

– Képzeld, hogy repülőgép vagy! Felszállásra

készen. Érted, amit mondok? Felszállsz! Tessék! Indulás! Szálljanak fel azok a gépek! Egy-kettő...

A gyerekek csak állnak. Mereven nézik a ballonkabátost.

Az óvónő tapsol.

– Indul! Indul a gép! Tessék berregni!

Sem berregés, sem indulás. Állnak a kis gépek szorosan egymás mögött. Előttük a néma és üres kifutópálya.

Egykedvű arccal bámulnak a férfira, aztán meg mintha segítséget várnának tőle. Tekintetükben halvány kis remény: hátha a ballonkabátos, ott kívül, szabadnapos pilóta, és mindjárt megszólal, elmagyarázza az óvó néninek, hogy így sohasem szállnak föl a repülőgépek. Ennyi gép egyszerre. Ilyen szorosan egymás mögött. Még kötelékben sem.

– Figyelsz rám?

Az óvónő a férfira pillant. Rávillantja szemét az illetéktelen beavatkozóra. A ballonkabátos ettől zavart lesz, toporog is. Most el kellene mennie azonnal innen. De a gyerekek figyelmét ezzel még inkább elvonná a játékról: ahogyan ellépdene a hosszú kerítés mellett, talán még utána is fordulnának.

Zavarában a gyerekekre mosolyog, kicsit kacsint is hozzá. És mélységes büntudatot érez: megzavarta az óvodai munkát. Mert mintha tőle várnák ezek a gyerekek, hogy szálljanak-e vagy ne.

– Azt mondtam, repülünk! – kiáltja az óvónő, most már inkább a ballonkabátosnak, figyelemztetésül.

A gyerekek visszafojtott lélegzettel, a repüléshez kényelmetlen kabátkákban leeresztett szárnyakkal állnak. Várnak, mit tesz most a pilóta.

– Bocsánat! – mondja a férfi halkán, és az óvónőre néz, egy parányit meg is hajol hozzá.

Nyomban megfordul, gyors léptekkel elsiet az óvodától, befordul egy nagy ház sarkán. Vár egy kicsit a ház takarásában, aztán visszales az óvoda udvarára. El is szégyelli magát rögtön. Mit leselkedik itt a sarkon?

Gyenge, bátortalan berregés hallatszik. A gyerekek oldalra nyújtott karral megmozdulnak. Csoszognak már előre, összekoccannak, meglökdösi egymást. A szőke, barna, fekete kis repülő megpróbálnak mégis fölszállni.

Belvárosi hangulatok

Acsa Szűcs Imre festő, grafikus Gárdonyiban él, de fehérvári művésznek számít. Mesterének Ujházi Pétert tartja, akitől a hetvenes években A Szabadművelődés Házában tartott kurzu-

sokon tanult. 1989 óta kiállító művész, művei gyakran szerepelnek önálló és csoportos tárlatokon. Technikája nagyon változatos: tusrajz, számítógépes grafika, olaj és vízfestmény egy-

aránt gyakran használt kifejezési formája. Friss munkáiban a vonalak kemény expresszivitása kiegészíti az aquarell lágy foltjait. Itt bemutatott képei a belvárosról készültek, az építészeti

tér adta keretekbe sűrítve mutatja be a város hangulatát, fényeit, lüktető életleti formáit. Reméljük, hogy hamarosan egy kiállítás keretében színesben is viszontlátjuk a műveket.

Fiatalok Fehérvárért – pályakezdőknek segít a Sziti!

Decemberben húsz fő 25 év alatti pályakezdő fiatal kezdte meg a szakképzést a Sziti Szociális Egyesület *„Fiatalok Fehérvárért – Pályakezdő munkanélküliek bevonása a közösségi feladatok ellátásába”* című, TÁMOP-1.4.1.-11/1-2012-0032 számú projektjében.

A jelentkezők 2013 júniusáig 400 órás gyermek- és ifjúsági felügyelő OKJ-s képzésen vesznek részt a Fehérvári Civil Központban. A napi 6 óra elméleti oktatást vizsga követi, a fiatalok szakmai gyakorlaton vesznek részt. Közülük egy tucat a Sziti-nél, nyolc pedig más szervezetnél dolgozhat majd egy évig. A képzés időtartama alatt a fiatalok megélhetési támogatásban részesülnek.

A program fő célja, hogy hosszú távon hozzájáruljon 20 pályakezdő, munkanélküli elhelyezkedéséhez, a munkaerőpiac bővüléséhez, a közösségi élet színtereinek és szolgáltatásainak fejlesztéséhez és működtetéséhez. A résztvevők fiatalokkal foglalkozó intézményeknél, szervezeteknél végeznek majd közösségi feladatokat, a program egészen 2013. december 1-ig tart majd.

A program Székesfehérvár Önkormányzatával együttműködve valósul meg. A szeptember eleji megnyitón Mészáros Attila ifjúsági tanácsnok elmondta, bízik benne, hogy az egyesület megtalálja azokat a fiatalokat, akikhez az önkormányzat nem tud eljutni, és reméli, hogy a projekt lezárultával is sikeresen megállják a helyüket a munkaerő piacon. A program három szakaszból áll és végig mentorok segítik a fiatalokat – emelte ki Ruff Tamás szakmai vezető.

A program során a jelentkezők közül – szociális helyzet és állapotfelmérés, kompetencia és pályaalakmassági vizsgálatot követően –

húsz bevonása, egyéni fejlesztési tervek alapján történő felkészítése és gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozó célzott, államilag elismert vizsgával záruló OKJ-s képzés biztosításával zajlik. A folyamatot végig mentorok kísérik és segítik.

A programnak több konkrét célja van – mondta Szalai Melinda projektvezető. Ezek közül legfontosabb a programban a foglalkoztatási lehetőségek bővítésével a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztathatóságának javítása, foglalkoztatási lehetőségek megteremtése a fiatalokkal kapcsolatos, nem kötelező, de a helyi társadalom számára hasznos közösségi feladatok ellátásaként, a fiatal pályakezdő munkanélküliek nyílt munkaerő-piaci elhelyezésének elősegítése Székesfehérváron és környékén, a helyi munkaerő-piaci sajátosságokhoz és gazdasági lehetőségekhez igazodó képzés megszerzésének támogatása 20 fő esetében. Legalább ilyen lényeges a bevont pályakezdő munkanélkülieknél munkaerő-piaci szempontból hátrányokat okozó pszicho-szociális helyzet megváltoztatása az egyéni hátrányok kezelésével a résztvevők munkára kész állapotának megteremtése.

A projekt első, 2012. szeptember és november közti szakaszában a célcsoport bevonása történt meg toborzás, csoportos tájékoztató fórumok szervezése, kompetenciavizsgálat, pályaalakmasság, állapot és szociális helyzet felmérése révén, majd szerződést kötnek a fiatalokkal. A toborzási folyamat során a célcsoportból közel 80-an jelentkeztek programunkba. Közülük a képesség és pályaalakmassági vizsgálatok alapján, szakértő csapat választotta ki a programba bekerülő 20 fő fiatalot. A fiatalok körülbelül fele székesfehérvári, fele pedig Fehérvár térségében él – hangsúlyozta Szalai Melinda.

A csapat összeállt, sőt már a képzés is elkezdődött számukra. A jövő ifjúságsegítőit fehérvári szakemberek képzik

A program második, 2012. decemberétől 2013. április 30-ig tartó szakaszában az egyéni fejlesztési és szolgáltatási tervek alapján képzés és a képzéshez szükséges szolgáltatások szervezése zajlik. Ekkor kerül sor a gyermek- és ifjúságfelügyelő OKJ képzésre, a számítógép-felhasználói, tanulástechnikai, konfliktuskezelési és egyéb kompetenciák fejlesztésére, a munkajogi felkészítésre, álláskeresési technikák oktatására és a munkahely-látogatásokra.

A fiatalok közül – már most látszik – lesz olyan, akinek a területe a csecsemőgondozás

lesz, de vannak, akik gyermekotthonokban dolgoznának, s nyilván lesz olyan is, aki kistérségeken, a volt ifjúsági és művelődési házakban vállalna ifjúsági-közösségi szervező munkát, s akad, akit a drogos terület érdekel, esetleg középiskolásokkal dolgozna együtt vagy a fiatalok lelki segítségnyújtásában vállalna részt. Ez azért is nagyon fontos – mondta a szakember –, mert több integrált közösségi szolgáltató tér (IKSZT) is megnyitotta kapuit, s ott nincs elég szakember.

K. E. M.

Itt kellesz!

Borzasztó a magyarok egészségi állapota. Ez nem valamely kutatás eredménye, hanem tény. Rosszak a halálozási mutatók, a szív- és érrendszeri betegségekben az élen jár a lakosság. Csak nézzünk önmagunkba! Mikor voltunk utoljára orvosnál? Nem arra gondolok, amikor fáj valamin, nem érezzük jól magunkat vagy éppen megfáztunk. Nem. Én arra gondolok, amikor elmentünk egy kivizsgálásra, vérvételre, hogy felmérjük szervezetünk állapotát. Ugye, nehezen emlékszünk vissza, ha van mire egyáltalán.

A megelőzés. Mindenhol ezt sulykolják, ennek fontosságára hívják fel a figyelmet. Van rá idegen szavunk is: prevenció, de nem ültetjük át a gyakorlatba. Vagy mégis?

Elindult az „Önkéntesekkel az egészségtudatos életmóddért a Móri-árokban” elnevezésű TÁMOP-5.5.2-11/2-2012-00 projekt, a Székesfehérvári Zöld Alma Egészségfejlesztő Alapítvány szervezésében. Ennek keretében nyitotta meg kapuit december végén az *Itt Kellesz Pont* Iszcaszentgyörgyön. Az iroda olyan önkéntesek jelentkezését várja, akik segítenek elterjeszteni az egészségtudatos életmódot 10 településen. A fő cél az, hogy lehetőleg minden utcában legyen egy önkéntes, aki el látja a helyi egészségfejlesztési feladatokat.

ITKE Pont megnyitó – kellemes hangulatú irodában várják a jelentkező önkénteseket

Az önkormányzatoknak sem anyagi, sem humán erőforrás nem áll rendelkezésükre e program megvalósítására, ehhez nyújtanak megoldást az önkéntesek. Az ITKE Pont koordinátora végigjárja a településeket, felméri hol, mire van igény, ezek alapján toborozza majd a segítőt. Közreműködésükkel célzott szűrővizsgálatokat szerveznek, tanácsadá-

sokkal tudatos életmódra nevelik a lakosságot, segítik a betegségek korai felismerését, majd a megfelelő intézményekhez irányítják őket.

A programmal újabb közösségek alakulhatnak Iszcaszentgyörgyön, Igaron, Csókakőn, Fehérvárcsurgón, Mohán, Söréden, Magyaralmáson, Kincsesbányán, Bodajkon és Sárkeresztesen.

Fogyassz tudatosan!

Fiatalokat szólított meg az a fogyasztóvédelmi program, amit december végén rendeztek a Fehérvári Civil Központban. Az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért önkormányzati támogatással szervezte meg a képzést, amely a Kap-Tár Ifjúsági és Prevenció Irodával együttműködve azt tűzte ki célul, hogy a tudatos fogyasztásra készítsék fel a fiatalokat. Mint Németh László fogyasztóvédelmi szakértő elmondta, az alapítványt a közelmúltban jegyezték be, és azzal a céllal hozták létre, hogy képzésekkel, tanácsadással minél jobban felhívják a fogyasztók figyelmét a tudatos vásárlásra, a fogyasztói jogokra. A cél leginkább a megelőzés, ennek jegyében készült el az a film is, amit a www.fogyasztotoikisokos.hu internetes oldalon találnak meg az érdeklődők. És ezt a célt szolgálta az a képzés is, amelyet december végén fiatalok számára szerveztek a Kap-Tár Ifjúsági és Prevenció Irodával együttműködve.

A felkészítés nem csak azt a célt szolgálta, hogy a fiatalok jobban eligazodhassanak a fogyasztóvédelmi ismeretekben, hanem azt is, hogy tudásukat továbbadják – mondta Rózsás Ildikó, az iroda vezetője. Olyan 16 és 20 év közötti fiatalokat szólítottak meg, akik a közeljövőben akár ifjúsági segítők is lehetnek. Az irodavezető elmondta, hogy a pedagógusok, az oktatási intézmények is támogatják ezt a munkát, ezt bizonyítja az is, hogy a képzésekre jelentkező diákokat elengedik a tanórákról.

A decemberi foglalkozás keretében a résztvevők megtekintették a Fogyasztói kisokos című filmet, majd beszélgetés keretében, saját tapasztalataikat is felhasználva, szakemberek segítségével dolgozták fel a fogyasztóvédelmi ismereteket. A tervek szerint a szervezők folytatják a programot.

Mindennapi híreink

Idén is tüzelőre gyűjtött Székesfehérváron a Katolikus Karitás az „Egymillió csillag a szégyenekért” elnevezésű akció keretében a püspökség Adventi Udvarában. Az akció 1998-ban Franciaországból indult, és ma már 15 ország vesz részt benne évről évre, köztük Magyarország is, ahol 2010 decemberében hirdették meg először. Az akció keretében a karitász gyertyákat adott az adományokért cserébe, és a befolyt összeget jótékony célra fordítja. Székesfehérváron nem csak egy hétig, hanem az adventi időszakban végig várták az adományokat, az így összegyűlt pénzből januárban tűzifát vesznek rászoruló családoknak.

Negyven állami gondozott gyermeket lepett meg a székesfehérvári Vörösmarty Színház és a „Vigyázó kéz” Gyermekvédelmi Egyesület szenteste előestéjén. A családjuktól távol karácsonyozó gyermekek a teátrum legnépszerűbb produkcióját, a Dzsungel könyvét nézhették meg vasárnap este. Az előadás után a vendégek a színesztársalgóban együtt vacsorázhattak az előadás szereplőivel, és az este befejezéséként, búcsúzáskor személyre szóló karácsonyi ajándékokat is kaptak a Vörösmarty Színház dolgozóitól.

Egymilliárd forint azonnali támogatást kapott a kormányzattól Székesfehérvár. Az önkormányzat néhány hónapja értesült arról, hogy a város egyik legnagyobb adófizető cége megváltoztatja belső adózási szabályait, és emiatt várhatóan 900 millió forint iparüzési adóbevételről esik el Székesfehérvár 2013-ban. Az önkormányzat ezért levélben fordult Orbán Viktor miniszterelnökhöz és Magyarország kormányához, hogy megoldást találjon. A kormányhatározatnak köszönhetően Székesfehérvár 19 másik településsel együtt pótlólagos támogatásban részesül, amit a tervek szerint tartalékképzésre, az úthálózat megújítását célzó Saára Gyula-programra és a 2013-as Szent István Emlékévre költ a város.

Együttműködési megállapodást kötött a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság az Albatrosz Repülő Egyesülettel, amely az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságának védelmében szeretne a jövőben szerepet vállalni. A megállapodás elsődleges célja a természeti és ipari eredetű katasztrófák megelőzése Fejér megye területén, valamint szükség esetén a védekezési feladatok és a káresemények felszámolásának kölcsönös segítése. Az igazgatóság a jövőben szerepet vállal az egyesület tagjainak katasztrófavédelmi szakmai felkészítésében, míg a másik fél a légi felderítés terén vállal kiemelt szerepet.

Biztonságos játszóeszközökkel, megszépült környezetben várja a gyermekeket a székesfehérvári Tóvárosi lakónegyed legnagyobb játszótere. Közel egymillió forintos beruházással új mászóvárat telepítettek, és rendbe tették a kötélpályát. Az elvégzett munkáknak köszönhetően az uniós előírásoknak is megfelelő játszótérrel vehettek birtokba a gyermekek. A város-

részben folytatódik a játszóterek felújítása. A Széchenyi út 35. szám előtt lévő játszótér már részben körülrakították, és a kerítés építése tavasszal fejeződik be.

A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság is csatlakozott a Baptista Szeretetszolgálat karácsonyi cipős doboz akciójához, amelynek során a rendőrök játékokat gyűjtöttek és csomagoltak rászoruló gyerekeknek. A gyűjtést a főkapitányság sajtószolgálatja szervezte meg, akiknek felhívására a megyében lévő mind a hat rendőrkapitányságról, illetve a főkapitányságról is szép számmal gyűlte össze ajándékokkal teli cipős dobozok. Az adományokat Varga Péter megyei rendőr-főkapitány adta át Révész Szilviának, a Baptista Szeretetszolgálat kommunikációs igazgatójának.

Szabadegyetemi előadás-sorozat indul jövő kedden a székesfehérvári Hetedhét Játékmúzeumban. Az elsősorban felnőtteknek szóló programokat a tervek szerint havonta egy-egy alkalommal tartják, a belépés ingyenes. A szervezők célja, hogy az eddiektől eltérő módon, tudományos szempontból ismertessék meg a közönséggel a Hetedhét Játékmúzeum gyűjteményét. Az első foglalkozáson Smohay András, az Egyházmegyei Múzeum igazgatója a Moskovszky-gyűjtemény vallásos tárgyait, a kiállítás baba-szobáiban található miniatűr szentképeket, szobrokat, vallásos témájú festményeket és oltárkéleket mutatja be. A szabadegyetemi sorozat a tervek szerint havonta egy-egy előadással jelentkezik, a következő foglalkozásokat február 19-én és március 12-én tartják. Az előadók között babarestaurátor, történész, és zenélő tárgyakkal foglalkozó verkis is lesz.

Folytatódik a Csajos est sorozat a Barátság moziban. A január 17-én, csütörtökön 18 órakor kezdődő esten ezúttal az elválásról, veszteségeink feldolgozásáról lesz szó. A téma előadója Révész Renáta család- és párterapeuta lesz, majd az „Oly sokáig szerettek” című franciánémet filmdrámát vetítik le az érdeklődőknek. A Kristin Scott Thomas főszereplésével készült filmet Philippe Claudel rendezte.

Mintegy 350 millió forintos támogatást nyert a Koronás Park megvalósítására Székesfehérvár önkormányzata. Az egykori Vidámpark területének rendezése egy régi adóssága a városnak – fogalmazott Cser-Palkovics András polgármester. Az ott kialakítandó „Koronás Park” célja, hogy a magyar nép történelmét, a különböző korok emberének szokásait, és kiemelten Székesfehérvár történelmét egy olyan parkon keresztül ismertesse meg a látogatókkal, amely a tanult információt kézzel foghatóvá, megtapaszthatóvá és elérhetővé teszi. A fehérváriak és az idelátogató turisták számára zöldövezetben biztosít pihenési lehetőséget, miközben a város történelmével és kulturális értékeivel is megismerkedhetnek.

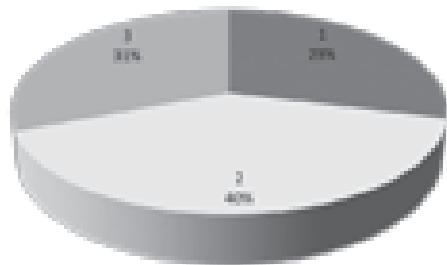
Optimista fehérváriak

Derűlátóbban várják a 2013-as évet a székesfehérváriak, mint a megelőző esztendő várta. Ez derül ki az Echo Innovációs Műhely felméréséből. Az Alba Radar Kutatási program részeként először 2010 végén kérdezték a fehérváriakat arról, hogy miként vélekednek a következő esztendőről, milyen várakozásokkal tekintenek az országra, a városra illetve a személyes helyzetük alakulására.

Az első felmérésnél a megkérdezettek harmada úgy gondolta, hogy nem fog változni a város helyzete, a többség inkább javulást várt, míg 24 százalékuk úgy vélte, hogy romlani fog a helyzet.

A 2012-re vonatkozó várakozások – az országos helyzethez hasonlóan – borúlátó képet mutattak a lakossági vélemények alapján, a 45 százaléknál javulást váró fele változtatott a véleményén, s erősen csökkent azok aránya is, akik nem vártak érdemi változást 2012-re a város helyzetében.

A mostani várakozásokat nézve már pozitívabban ítélik meg a 2013-as évet a székesfehérváriak, 29 százalékuk szerint a város helyzete pozitív irányban alakul tovább, 40 százalékuk szerint érdemi változás nem lesz – ismertette az eredményeket Domokos Tamás, az ECHO Survey módszertani igazgatója.

■ 1: javulást vár 2013-ban
■ 2: érdemi változás nem lesz 2013-ban
■ 3: helyzetünk romlani fog 2013-ban

Ösztönző díjak

Öt pályázó vehette át hétfőn délután a Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány ösztöndíját a Városházán. Az Alapítvány 2009 decemberében azért kezdte meg működését, hogy fontos közösségi célokért dolgozó szervezeteket és tehetséges fehérváriakat támogasson. A rendelkezésre álló forrásokat pályázati rendszerben hirdetik meg és osztják fel. A Székesfehérvár Fejlődéséért Ösztöndíjat az ifjúságnevelés és kulturális tevékenység támogatására hívták életre. Székesfehérváron élő 18 és 25 év közötti fiatalok jelentkezhettek, akik a tudományok, a sport, vagy a kultúra területén szeretnék képességeiket fejleszteni. Ennek jegyében

a pályázó nyertesek egy éven keresztül havi harmincezer forint támogatásban részesülnek. Idén tizenkilenc pályázó közül öten nyertek el az alapítvány ösztöndíját. Kordován Brigitta shotokon karatézó és Szabó Krisztián sakkozó sportpályafutásának építéséhez, Szabó Dániel zenei gyűjtéshez, Kovács Mátyás kutatómunkához, míg Vörös Janka egy jazz lemez elkészítéséhez kért és kapott támogatást. Az ösztöndíjasokat Cser-Palkovics András, Székesfehérvár polgármestere is köszöntötte az átadási ünnepségen, az okleveleket pedig Laufer Tamás, a Székesfehérvár Fejlődéséért Alapítvány elnöke adta át.

Az adventi időszakban gyűjtött adományokat adta át jelképesen január 2-án délután a székesfehérvári Városháza díszudvarán Róth Péter alpolgármester a Székesfehérvári Kríziskezelő Központ vezetőjének, Zsabka Attilának. A Városház téren felállított Szeretetházikóban könyveket, játékokat, ruhaneműket, ajándécsomagokat adtak le a segítő szándékú emberek a karácsony előtti hetekben, és pénzadományokkal is gondoltak a rászorulókra. Az utóbbiakkal a Kríziskezelő Központ munkáját

támogatja a város, míg a tárgyi adományokat a városban tevékenykedő karitatív szervezeteken keresztül juttatják el a rászorulóknak. A pénzadományt az utcán élő hajléktalanok ellátására fordítják, félkész ételeket, téli lábbeliket és tisztasági eszközöket vásárolnak nekik. Zsabka Attila ugyanakkor arra hívta fel a figyelmet, hogy még csak a tél közepén járunk, így a Kríziskezelő Központ továbbra is vár adományokat, elsősorban téli férfi cipőket, takarókat és konzerveket.